

DET SISTE ORDET

Bakgrunnsstoff *Matt 4,4-10; 21,42; 22,29; 26,54.56; Gal 1,11.12; Jak 2; 2 Pet 1,19-21; 3,16.*

Minnevers **“Hele Skriften er innåndet av Gud og nyttig til lærdom, til overbevisning, til rettleiding, til opptuktelse i rettferdighet, for at Guds bilde i mennesket kan være fullkomment, satt i stand til all god gjerning” (2 Tim 3,16-17, NB).**

Ukeoversikt Vi er alle underlagt en eller annen øverste myndighet, hva den enn måtte være. Som kristne tror vi at Gud er den høyeste myndighet, og at hans vilje er uttrykt i Bibelen. Derfor har Bibelen det siste ordet.

Men hvorfor skal man nå innordne seg under en bok? Svaret er at Bibelen ikke er noen hvilken som helst bok; den er Guds ord.

Og fordi dens forfatter er Herren vår Gud, han som har skapt himmel og jord, kommer boken til oss med sin guddommelige autoritet innebygget. For hvem står vel over Gud? Ingen. Det er derfor Bibelen må være grunnleggende og få det siste ordet.

Denne uken skal vi se litt på Skriftens autoritet. Hva sier den om seg selv? Hvilke påstander kommer den med om seg selv og

sin opprinnelse? Hvordan så Bibelens skribenter på andre av Bibelens bøker? Og det aller viktigste: Hva sier Jesus selv om Skriften? For han – som er Herren – må da uten tvil ha det siste ordet om det siste Ordet.

SØNDAG**Herrens ord**

De som skrev Bibelen, kom med store ord om de bøkene de skrev. For å angi hvor budskapet opprinnelig kom fra, sa de slikt som “for Herren taler” (Jes 1,2), “så sier Herren” (Am 1,3), “dette er Herrens ord som kom ...” (Mi 1,1), eller “hør hva Herren har latt meg se” (Jer 38,21).

De som skrev Det gamle testamente vitner om at deres budskap kom rett fra Gud. Det var “Herrens ord” som kom til slike som Jeremia, Esekiel, Hosea, Amos og andre (Jer 1,1.2.9; Esek 1,3).

Les 2 Sam 23,2; Esek 2,2; 11,5.24; Mi 3,8. Hva har disse versene felles?

Les Luk 1,70 og 2 Pet 1,19-21. Hva har Det nye testamente å si om Det gamle testamentes inspirasjon?

Les Rom 4,3 og Gal 1,11.12. Hva mente Paulus om skriftene? Hvem mente Paulus det var som stod bak det evangeliet han forkynte?

Spredt over mange århundrer vitner alle disse mennene, enda så forskjellig deres bakgrunn og livsforhold var, om det samme: at de budskapene de skrev ned ikke var deres egne, men at de ble

drevet av Guds kraft, og at det var han som fortalte dem hva de skulle skrive.

Til ettertanke Hvilke konsekvenser får det for vårt hverdagsliv hvis vi tror profetene, at de var inspirert av Gud? Med andre ord, i hvilken grad vitner ditt liv om din tro på Bibelens autoritet? Hva har du gjort det siste døgnet som gikk imot Bibelens klare lære?

MANDAG

Innåndet av Gud

Les 2. Timoteus 3,16. Hva sier Paulus om Skriftens opprinnelse og autoritet?

Det greske ordet i 2 Tim 3,16 som ofte oversettes med “inspirert”, betyr bokstavelig talt “Gud-pustet”. Det gir klart uttrykk for at skriftene har sin opprinnelse hos Gud. Gud satte sine sendebud, profeter og apostler i stand til å oppfatte og deretter videreformidle på en pålitelig og autoritativ måte det som han hadde åpenbart for dem.

Ha ovenstående vers i mente, især definisjonen på “inspirasjon”, mens du leser 1 Mos 2,7 og Sal 33,6. Hva er felles for disse versene? Hva burde dette lære oss om Bibelens autoritet?

Bak Skriftens opprinnelse ligger den samme skaperkraften som fremskaffet vår verden! Tenk på hva dette utrolige faktum betyr.

Herren formidlet sitt ord på forskjellige måter. i tillegg til at han åpenbarte seg i syner og drømmer, sendte han budskaper i form av direkte åpenbaringer av seg selv (2 Mos 3,2-7), gjennom engler (Dan 8,15.16), eller gjennom øyenvitner (1 Joh 1,1-3).

Men uansett hvordan Gud talte til dem, var ikke Bibelens skri-

benter bare skrivemaskiner. Gud trykket ikke på dem som man ville ha gjort det på en skrivemaskin for å få frem sitt budskap. Hver enkelt hadde sin egen måte å skrive på. Dette er forskjeller vi finner gjennom hele Bibelen. Det sentrale er at disse budskapene ikke var deres egne. De skrev ned det som Gud hadde overgitt til dem. Det var hans budskap, ikke deres (2 Sam 23,2; Am 3,8).

På grunn av denne guddommelige åpenbaringen blir Bibelen også kalt “Herrens bok” (Jes 34,16), “Guds evangelium” (Rom 1,1); “Guds ord” (Rom 3,2); “Guds gode ord” (Hebr 6,5) og “Kristi ord” (Kol 3,16).

Til ettertanke **Sammenlign de forskjellige bibelforfatternes måte å skrive på. Sammenlign for eksempel Paulus med Johannes, Jesaja med Moses eller Jesaja med Johannes. Taler noen klarere til deg enn andre? Hvorfor er det i tilfelle slik? Og hva slags grunner kan Gud ha til å tillate at forfatterens egne skrivemåte skinner gjennom i det som er *hans* ord?**

TIRSDAG

Jesu syn på Skriften

I vår tid har man alle mulige slags oppfatninger om Skriften, dens autoritet, gyldighet, rolle, etc. Dessverre er det ikke alle innen kristenheten som vil gi Bibelen den plass den burde ha.

Og hvilken plass er det? La oss nå gå til den høyeste av alle autoriteter, Jesus. Hva sa han om Skriften?

Hva lærer disse tekstene oss om Jesu syn på Bibelens autoritet?
Matt 4,4-10; 21,42; 22,29; 26,54.56; Mark 2,25; 12,36; Luk 4,21.

Disse tekstene er bare et lite utvalg av dem som viser at Jesus så på Skriften som troverdig og autoritativ. Jesus trodde på skapel-

sesberetningen (*Mark 10,6*), historien om Noah og vannflommen (*Matt 24,37-39*), og den om Jonas og storfisken (*Matt 12,39-41*). Han viste også til fortellingen om da Adam og Eva ble skapt (*Matt 19,4*), og han siterte 1 Mos 2,24 i *Matt 19,5*, der han taler om Guds opprinnelige mål for ekteskapet.

Les Lukas 24,25 og Johannes 10,35. Hva sa han om sitt syn på Det gamle testamente som et hele?

Jesus understreket sin misjon ved å henvise til Skriften. “Hadde dere trodd Moses, hadde dere også trodd meg. For det er meg han har skrevet om. Hvis dere ikke tror hans skrifter, hvordan kan dere da tro mine ord?” (*Joh 5,46.47*). Da han etter sin oppstandelse gikk til Emmaus, siterte han fra skriftene for å klargjøre betydningen av sin misjon. “Og han begynte å utlegge for dem det som står om ham i alle skriftene, helt fra Moses av og hos alle profetene” (*Luk 24,27*). Gjennom hele sitt liv på jorden brukte Jesus Skriften, han talte ut fra Skriften, forfektet Skriften, opphøyet Skriften og tolket Skriften. “Jesus er Skriftens sanne tolk. Hans budskap er nøkkelen til en riktig forståelse av Det gamle testamente. ... Jesu bruk av Israels Bibel er vårt mønster for all bibeltolkning. Vår ledestjerne er vissheten om at Guds frelsesplan i Israels historie nådde sin oppfyllelse i Kristus.” – Hans LaRondelle: *How to Understand the End-Time Prophecies of the Bible* (Sarasota, 1997), side 13.

ONSDAG

Apostlene og Skriften

Det nye testamentes skribenter hadde også full tillit til skriftene.

Les Jakob 2. Hvordan uttrykker han sin tro på Det gamle testaments autoritet?

Bare i Romerbrevet alene siterer Paulus ordrett fra Det gamle testamente over førti ganger, og hele kapitler er bygd opp omkring sitater og hentydninger til Det gamle testaments skrifter. Han siterer minst tjuefem ganger fra Jesaja. Peter gjør det samme i sine bøker. Alle brevene er sterkt forankret i Det gamle testamente (se også Matt 1,23; 3,3; Hebr 10,7; 1 Joh 3,12).

Det nye testaments forfattere uttrykker fortrøstningsfullt sin overbevisning om at Skriften er inspirert (*Jak 1,5*). I sin oppfordring til de rike, som vi finner i *Jak 1,11*, anvendte Jakob *Jes 40,6.7* og *Sal 103,15*. Apostelen Peter understreker sin tillit til Det gamle testaments profetier i *2 Pet 1,21*. Han henviste indirekte til Det gamle testamente (*2 Mos 12,5*) da han i *1 Pet 1,19* sa at vi er frelst ved Kristi dyrebare blod.

Da Paulus talte om evangeliet i *Rom 1,17*, brukte han evangeliets grunnprinsipp slik det er uttrykt i *Habakkuk 2,4*. I sin beskrivelsen av menneskets syndige natur (*Rom 3,10-12*) henviser apostelen til *Sal 14,1-3*. Da Paulus talte til jødene i Roma, sa han: “Det var rett, det som Den Hellige Ånd talte gjennom profeten ...” (*Apg 28,25*).

Apostlene var hellig overbevist om at skriftene var Guds ord. På pinsefestens dag sa Peter: “Det måtte gå i oppfyllelse, det skriftordet som Den Hellige Ånd talte gjennom David” (*Apg 1,16*). Paulus sa også: “Da dere fikk overlevert det Guds ord som vi forkynte for dere, tok dere imot det – ikke som menneskeord, men som det Guds ord det i sannhet er.” (*1 Tess 2,13*).

Til ettertanke Hvilke krefter i din kultur motarbeider den slags tillit til Skriften som vi finner i avsnittene for i dag og i går? Hvordan kan man oppdage disse kreftene? Og enda viktigere: Hvordan kan du beskytte deg selv og andre mot dem?

TORSDAG

Enhet i mangfoldet

Les 2. Peter 3,16. Hva er det Peter henviser til som Skriften?

Med Peters henvisning til Paulus brev som en del av Skriften får vi indre belegg for begge testamentenes gyldighet: begge blir sett på som Guds ord (se også 1 Tess 2,13). Og til tross for enorme forskjeller i bakgrunn og forfattere, finner vi også et utrolig samsvar innen begge testamenter.

Det gamle testamente ble skrevet over et tidsrom på tusen år. Så gikk det fem hundre år uten at noen bok ble føyd til Bibelen, i alle fall ikke før den nytestamentlige menighet ble til. Bøkene i Det nye testamente ble skrevet i den siste halvdel av det første århundret. Det tok altså over halvannet tusen år å skrive ferdig Bibelen.

Les disse tekstene: 3 Mos 19,18; 5 Mos 6,5; Matt 22,36-40; Joh 13,35; 1. Kor 13. Hvilket stort tema har de felles?

Et av de klareste bevisene på at Bibelen ble til under Guds veiledning er dens enhet. Selv om forfatterne hadde forskjellig bakgrunn, hadde innholdet ett overveiende formål. Blant dem som skrev Bibelen finner vi konger, en statsminister, gjetere, fiskere, profeter, prester, en toller, en lege og mange andre mennesker og yrkesgrupper – men alle skrev de om den samme Gud. Noen skrev historiske bøker, andre profetiske. Noen skrev prosa, andre skrev lyrikk. Enkelte bøker er misjonsberetninger, andre er brev til menigheter og personlig korrespondanse. Men alle skriver om den samme gode og omsorgsfulle Gud. Alle gir oss innsikt i den

samme frelsesplanen, og alle stiller de samme kravene til rettferdighet. Alle ser frem til den samme evige belønningen. Dette er ingen tilfeldighet. Det viser bare at Bibelens forfattere drikker av den samme inspirasjonskilden.

Til ettertanke **Hvilket av Skriftens gjennomgangstemaer setter du høyest? Hva er det som taler klarest til deg? Slå opp til noen bøker i begge testamenter og finn frem til vers som taler om dette temaet? Ta dem med deg til gruppen på sabbaten.**

FREDAG

Videre studium

Seventh-day Adventists Believe, “The Word of God”, side 4-15; *På fast grunn*, bind 1, De profetiske forfatters inspirasjon”, side 11-19 (1SM:15-23); *Selected Messages*, bind 3, “The Primacy of the Word,” side 29-33.

“Bibelen er skrevet av mennesker som ble inspirert, men Gud selv ville ikke ha skrevet den på samme måte. Den er skrevet av mennesker og for mennesker. Gud har ikke skrevet den. ... Dens forfattere skriver på Guds vegne, men han dikterte ikke det de skrev. De skrev etter sine egne forutsetninger. Legg merke til hvor forskjellige forfatterne er!

Bibelens ord er ikke inspirert, men personene som skrev. Inspirasjonen virker ikke på ordvalg og uttrykksmåte, men på selve mennesket. Under innflytelse av Den Hellige Ånd får de sitt budskap, og så gjengir forfatteren det slik han har forutsetninger for. Guds budskap blir fremholdt på forskjellig vis. Hans vilje og sinn virker på menneskets, slik at det som blir skrevet, er Guds ord.” – *På fast grunn*, bind 1, side 16 (1SM:21).

“Bibelen forteller at Gud er dens opphav. Likevel ble den skrevet av mennesker, og stilen i de ulike bøkene avspeiler de forskjellige forfatters særpreg.” – *Alfa og Omega*, bind 8, side 176 (GC:v).

**Spørsmål til
drøftelse**

1. **Snakk sammen om svarene deres på torsdagens spørsmål.**
2. **Hvilke andre autoritetskilder kan konkurrere med Bibelen? Pek på dem (myndigheter, media, vitenskap, kultur, etc.) og snakk om hva dere kan gjøre for å gi disse den plass de skal ha og samtidig la Bibelen være høyeste autoritet i livet.**
3. **Det er sikkert visse ting i Skriften som er vanskelig å forstå. Hvorfor burde ikke det overraske oss når vi tar i betraktning hva boken dreier seg om og de temaene den tar opp? Hvordan kan dere hjelpe hverandre å holde fast på Skriften som Guds ord til tross for det som er vanskelig å fatte i den?**